

MITTARFIMMI NUTAAMI PIFFISSAMIK EQQUISINNAANEQ

Piffissamik eqquisinnaaneq – oqaaseq atituumik paasisarialik

Nuummi mittarfissami piffissamik eqquisinnaanermut tunngatillugu oqallinnermi qulequtaq taanna oqallisigineqangaatsiarpoq. Ilanngutassiami matumani suliniummot tunngatillugu qulequttamat piffissamik eqquisinnaanermut tunngasumut pissusiviusut paasinarsisinnisaat Kalaallit Airports International A/S-ip kissaatigaa.

Piffissamik eqquisinnaanerup sorpassuarnut atorqeqartarnera erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq.

Taamaattumik piffissamik eqquisinnaaneq suna pineqarneris, taannalu qanoq naatsorsorneqartarneris, nassuiarnissaa pisariaqarpoq.

Mittarfimmi assersuutigalugu eqqartorneqartarput (i) silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaaneq, (ii) mittarfimmi suliniuteqarnerit pinngitsoorneqarsinnaannginnerisa malitsigisaannik piffissamik eqquisinnaaneq – tassaasinnaapput mittarfip upataajarneqarnissaanik qulakkeerineq, gate-mi ulapaarneq, timmisartup unitarfimmiitinneqarnissaanik kinguaattoortitsisinnaasoq il.il. kiisalu aamma tassaasinnaapput (iii) piffissamik eqqui-

sinnaaneq timmisartuuleqatigiiffimmit sunnerneqartoq – aqqummi piffissap timmiffiusussap sivirusunerunera, aallarnissamut kinguaattoorneq, teknikkimut tunngasut il.il.

Tulliullugu mittarfimmi piffissamik eqquisinnaaneq assigiinngitsumik naatsorsorneqartarpoq – minneq/aallarnek tikiffissatut/aallarfissatut naatsorsuutigineqartumut sanilliullugu +/- 15 min iluani pippat, tikinnek imaluunniit aal-

Air Greenland-imi pisortaq Jacob Nitter oqarpoq "Nuummi aamma Ilulissani mittarfissat nutaat taakkua nutaaliaasunik atortulersugaanerisa kingunerisaanik, ullumikkut pisartunit silarlunnerusumi missinnaasussaapput. Taamaattumik sullitat ataatsimut isigalugu utaqqinnginnerusarneq aammalu silarlunneranut atatillugu piffissamik eqquisinnaaneruneq misigisussaavaat."

larnek piffissamik eqquinerut nalilerneqarsinnaavoq, mittarfiiit allat taanna sivirusunerutissinnaallugu. Aamma mittarfiiit aamma timmisartuuleqatigiiffiiit piffissanik tikiffiusunik aamma piffissanik aallarfiusunik pissusiviusuni naatsorsuisarnerat assigiinngitsuusinnaavoq, piffissaq tikiffiusoq assakaasut

mittarfimmi nunamut tunneranniit, gate-mi assakaasuisa kinequserneqarneranniit imaluunniit ilaasut niunissaannut timmisartup matuata ammarneqarneranniit aatsaat naatsorsorneqartarpoq? Mittarfissuarni ilaannikkut minnermiit timmisartup matuata am-

marneqarnissaata tungaanut 15-20 min ingerlasinnaasarput.

Silamik pissuteqartumik ammasarfinnik nalilersuineq

Mittarfimmi pioreersumi silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaaneq silamat tunngasut aammalu pissusiviusuni timmisartuussinerit ingerlanneqartut pillugit oqaluttuarisaanikkut naatsorsueqqissaarnerit aallaavigalugit naatsorsorneqarsinnaapput. Nuummi mittarfissami timmisartuussinerit paasisutissanik nalunaarsukkanik pissusiviusunik suli peqarfiunngitsumi, siunissami piffissamik eqquisinnaanerup nalilersorneqarniarnera allaaneruvoq ajornakusoornerrullunilu.

Taamaattumik siunissami pisussanik naatsorsuinissamut, silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaanermut naatsorsuutigineqartumut missiliuilluni naatsorsuinerit qimerluuataarnissaat kisimi periarfissaavoq. Mittarfimmi pioreersumi aammalu mittarfissami nutaami silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaanermut toqqaannartumik sanilliussisoqassappat, taamaalilluni mittarfimmut marlunnut taakkununga silamat aammalu timmisartornermut tunngasut pillugit ataatsimoorussamik tunngaveqarluni, takorluuilluni naatsorsuinerit inernerit kisimik qimerloorneqarsinnaapput.

Silap pissusaanut nalunaarsuinerit DMI-meersut pigineqartut tunngavigalugit Nuummi mittarfissami nutaami minnermik piviusunngortitsinissamut silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaanermik ilimagineqartumik nalilersuineq Inuplan-ip Kalaallit Airports International sullillugu suliaraa.

Naatsorsuinerit siunertaavoq, mittarfip 2200 meteriusup nutaap minnisamut atortussat pilersaarutigineqartut nutaat atorlugit, maannakkut mittarfimmut 950 meteriusumut, mittarfissamit nutaamit teknikkikkut minnermi atortoqartinneqannginnerujussuusumut, sanilliullugu silamik pissuteqar-

MAANNAKKUT AAMMALU SIUNISSAMI NUUMMI SILAMIK PISSUTEQARTUMIK PIFFISSAMIK EQQUISINNAANEQ NAATSORSORNEQARTOQ

Ukioq tamaat silamik pissuteqartumik agguaqatigiissillugu piffissamik eqquisinnaaneq naatsorsorneqartoq imaassasoq naatsorsuutigineqarpoq (anorip sunniuteqarnera ilanngunnagu)

MAANNAKKUT TIMMISARTOQARFIK:

Avannaaniit minnek: 89,8 %
Kujataaniit minnek: 88,8 %

SIUNISSAMI TIMMISARTOQARFIK:

Avannaaniit minnek: 95,1 %
Kujataaniit minnek: 94,0 %

Pissusiviusuni piffissamik eqquisinnaaneq oqaatigineqartutut annertunerussasoq naatsorsuutigineqarpoq.

tumik piffissamik eqquisinnaanermut qanoq sunniuteqarnissaanik paasinar-sisisinissaq. Inuplan-ip naatsorsuinerni isikkiviginnerata aamma putsut qutsis-susaasa imminnut ataqatigiinnerannik nalunaarsuinerit kisiisa misissorpai.

Naatsorsuinerit taamaattut inernerit piffissamut aalajangersimasumut agguaqatigiissillugu kisitsisaasariaqarput, taamaallunilu timmisartuutileqatigiiffiit silamut tunngasut pitsaanerpaat malil-lugit minnissaminut piffissamik aaq-qissuussinissamik periarfissaqarnerat sillimaffigineqanngilaq. taamaattumik aamma piffissamik eqquisinnaaneq piviusoq, piffissamik eqquisinnaanermut naatsorsorneqartumit, pingaarnertigut qaffasinnerusartoq, misilittagaqarfigi-neqarpoq.

Anorimut tunngasut maannakkut mit-tarfimmi, taamatullu siunissami mittar-fissami, minnernut sunniuteqarnerat annertunerpaatigut assigiissasoq naat-sorsuutigineqarpoq, kisiannili timmisar-tut suussusaanni angissusaannilu assi-giinngitsuni sunniuteqarnera assigiitta-rani. Minnerit avannaaniit kujammut imaluunniit kujataaniit avannaamut i-ngerlanneqarsinnaalerlugit mittarfissaq nutaaq inissisimassaaq. Ukiup ingerla-nerani anorimut tunngasut taamaallilu-tik nikerartussaapput, aasaanerani min-nerit amerlanersai avannaaniit aamma-lu ukiuunerani kujataaniit ingerlanne-qartariaqarlutik. Anorimut tunngasut, maannakkut timmisartooq Dash – 8 ator-lugu angallannermut naleqqiullugu, timmisartunut annerusunut sunniute-qannginnerussasut, tamatuma saniati-gut naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattu-mik anorimut tunngasut silamik pissu-teqartumik piffissamik eqquisinnaaner-mik sanilliussinermi ilaatinneqanngil-lat, kisianni nunani tamalaani timmisar-tuussinernut timmisartut anginerusut atornerqarneranni, anori ullumikkut pi-sartunit sunniinnginnerusussaavoq, taa-maattumillu piffissamik eqquisinnaa-nermit naatsorsorneqartumit, pissusivi-usuni piffissamik eqquisinnaanerp an-neruneranerani malitseqassalluni.

Mittarfissami minnernut atortut

Nuummi mittarfissami nutaami mittar-fiup isuini tamaginni – taaneqartartunik eqqoqqissaartumik minnissamut atortut - atortulersuuteqarluni minnissamut atortuliisoqassaaq, kiisalu aalarulun-neranut ilimasaarusersugaasumik AFIS-imi sullissiveqassalluni.

Tamatuma kingunerisaanik avannaaniit taamatullu kujataaniit minnissamut mittarfiup suussusiligaanera, maannak-kut avannaaniit "Non-precision ap-

proach"-imut (eqqoqqissaarinani mikki-artorneq) suussusiligaaneranit aammalu kujataaniit "Non-instrument"-imut (atortoqarani) suussusiligaane-ranit "Precision Approach Category I"-mut allan-ngortinneqarpoq (eqqoqqissaaraluni mikkiartor-neq kategori 1).

Taanna isumaqar-poq, mittarfimmi nutaami atortoqar-luni minnermipe-riaasissaq (ILS Cat 1) glide-path antenne-mik taaneqartartumik atortu-ligaasoq ikkunneqassasoq.

Tamatuma kingunerisaanik timmisartortartup mittarfissami nutaa-mi milernermi, mittarfimmi pioreersu-mi pisartunut sanilliullugu, pukkinne-rujussuarimi isorartunnginnerujussuar-milu timminermi mittarfiup takusin-naanissaa minnissaminut pisariaqartik-kaa. Timmisartortartup qutsissusissatut aalajangiunneqartutut taaneqartumit mittarfik takusinnaanngippagu, minnis-saq ingerlateqqusaanngilaq aammalu timmisartortartooq kingusinnerusukkut minnissamut misileeqqissinnaassalluni imaluunniit mittarfimmut allamukarta-riaqarluni.

Mittarfissaq nutaaq tassa "non-precision approach"-imiit "precision approach category I"-mut nutarterneqarpoq

Vagar-imi Savalimmiuni mittarfimmi-tuulli silamik pissuteqartumik piffissa-mik eqquisinnaanerp annertuneruler-sinnissaanut, Nuummi sooq satellitsik-koortumik minnissamut periaatsimik ikkussuisoqarniannnginnersoq, pisuni ar-lalinni apequtigineqartarsimavoq.

Tamatumunnga pissutaavoq Europa-mi periaatsimit EGNOS-imit aammalu amerikami periaatsimit WAAS-imit sa-tellitsikkut attaveqarnerup Kalaallit Nunaannut naammattumik attaviliisin-naannginnera, tamatumunnga pissu-taavoq. Siunissami qanittumi tamatuma allanngornissaa ilimananngilaq.

GPS-satellitsit taaneqartartut nalin-ginnaasumik ilisimaneqartut Kalaallit Nunaanni attaveqannginngillat, kisi-an-nili timmisartumikangalasunut immik-kut periaatsit taamaallutik. Savalimiuni naammattumik GPS-ikkut attaveqarpoq aammalu naammattumik EGNOS-ikkut attaveqarluni.

Taamaattumik VAGAR-ip Mittarfiani mittarfimmi timmisartooq silaannarmi

3D-imik taamaallaat 0,1 mil-imik eqqoq-qissaartumik uppersarsisamik angusa-qartoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni eqqoqqis-saartooq anguneqarsinnaa-nerpaaq, sanilliukkaanni 10-eriaammik ajorne-ruvoq.

Taamaattoq Nuummi satel-lit-sikkoortumik periaaseqartoqass-appat anguneqar-sinnaasussanit, Savalimmiuni pisutut, Nuummi ILS Cat 1-imi periaatsimi pisussami qanoq pisoqaraluarpalluun-niit qutsissutsip aalajangiunne-qartup appasinnerunissaa qulakkeerne-qartussaavoq.

Silamut tunngasut nikerartut

Silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisinnaaneq naatsorsuutigineqartoq, DMI-miit ukioq tamaat naatsorsueqqis-sarneq tunngavigalugu putsut qutsis-susaannik isikkiviginneranillu pinerani naliusut aallaavigalugit taamaallaat naatsorsorneqarpoq. Silamut tunngasut piffissap sivikitsuaqqap iluani allanngo-rarsinnaanerat, taamaallunilu silaan-narmi sivikitsumik utaqqereerluni mis-sinnaalerneq (utaqqineq), Air Greenland Nuummut missinnaalernissaminut ilaannikkut sivirusumik kaaviiarsin-naalluni ullumikkut ilisimasarput, sil-limaffigineqanngilaq. Aamma naatsor-suinerni silamut tunngasut ilaannikkut ulloq unnuarluni nikerarsinnaanerat sil-limaffigineqanngillat. Ukiup qanoq ili-nerani silamik ilisimanninnerit malil-lugit aqutissanik pilersaarusiorderup naleqqussarneqarnerani taamaallunni piffissamik eqquisinnaanermut naat-sorsorneqartumut sanilliullugu, silamik pissuteqartumik piffissamik eqquisin-naanerp annertunerunissaa angune-qarsinnaavoq.

